

ŠKOLSKO/OPĆINSKO/GRADSKO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2022. GODINE

ISPIT

Razred ili kategorija natjecanja: **4. razred**

Zadatci se pregledavaju na računalu/tabletu, a odgovori se upisuju u list za odgovore **kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše**. Uporaba obične olovke i crvene ili neke druge boje tinte (osim plave) rezultira diskvalifikacijom učenika. Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena je uporaba čitljivo napisanog velikog tiskanog slova.

Na svakoj stranici lista za odgovore upiši zaporku.

Zadatke rješavaj prema uputi ispred svake skupine zadataka.

Za rješavanje zadataka predviđeno je **75 minuta**.

Za vrijeme pisanja ispita ne smije se koristiti ništa osim navedenoga pribora za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilno provođenje natjecanja. Učenici se **ne smiju** služiti atlasom, zidnom kartom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita.

Uz računal/tablet, list za odgovore i pribor za pisanje, za vrijeme pisanja ispita natjecatelj može koristiti list A4 formata dodijeljen od školskog povjerenstva i ovjeren pečatom škole.

Učenicima se dopušta pisanje po marginama i praznim stranicama lista za odgovore bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Potpuno ispravno riješeni zadatci, upisani prema uputi za rješavanje, vrednuju se s jednim, dva ili tri boda. U djelomično ispravno riješenim zadacima boduju se ispravno riješene čestice, ako nije bilo korekcije odgovora u tim česticama. Netočno riješeni zadatci i naknadno ispravljeni odgovori te odgovori koji su pisani velikim tiskanim slovima ili kombinacijom tiskanih i pisanih slova, kao i odgovori u zagradama ne vrednuju se.

Po isteku vremena za rješavanje zadataka, list s odgovorima od učenika preuzima školsko povjerenstvo. Učenici koji školskom natjecanju pristupaju iz samoizolacije šalju fotografirani ili skenirani list s odgovorima ili list za odgovore ispisan na računalu na e-mail adresu/kontakt školskog povjerenstva.

Većina zadataka rješava se pomoću grafičkih priloga. Pozorno promotri grafičke priloge prije rješavanja tih zadataka.

U prvom zadatku odgovor upiši na odgovarajuću crtu na listu za odgovore.

	1
--	----------

1. Koja od država navedenih u tablici 1 izdvaja apsolutno najviše financijskih sredstava za obranu? _____

Tab. 1. BDP te udio BDP-a koji se izdvaja za obranu u odabranim državama 2020. godine

Država	Udio BDP-a za obranu	BDP (mlrd. USD)
Grčka	3,82	194
Hrvatska	2,79	54
Ujedinjeno Kraljevstvo	2,29	3 014
Estonija	2,28	27
Latvija	2,27	30
Poljska	2,10	575
Litva	2,03	49
Rumunjska	2,02	219
Francuska	2,01	2 534

Izvor: https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/2021/6/pdf/210611-pr-2021-094-en.pdf

U sljedećem zadatku samo je jedan točan odgovor. Na listu za odgovore zaokruži slovo točnog odgovora.

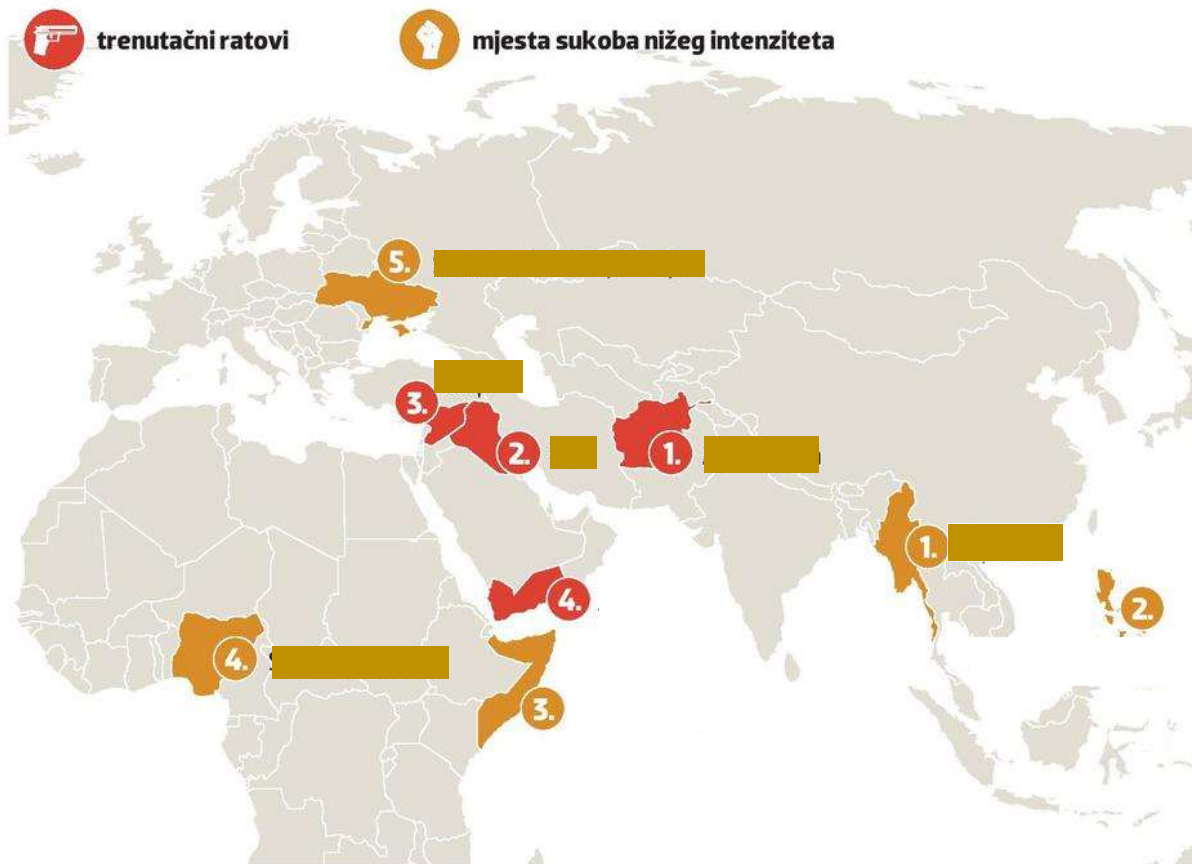
	1
--	----------

2. Koja od navedenih tvrdnji **nema** uporište u tablici 1?

- a) Hrvatska izdvaja 2,4 puta više financijskih sredstava za obranu od Estonije
- b) poljski BDP je opterećeniji izdvajanjima za obranu od litavskog
- c) Latvija izdvaja više financijskih sredstava za obranu od Estonije
- d) Ujedinjeno Kraljevstvo i Francuska izdvajaju više financijskih sredstava za obranu od svih ostalih država iz tablice zajedno
- e) Grčka izdvaja 1,6 puta više financijskih sredstava za obranu od Poljske

U sljedećem zadatku odgovore upiši na odgovarajuće crte na listu za odgovore.

Ratovi u svijetu

Krizna žarišta u svijetu 2018. godine

Izvor: <https://www.vecernji.hr/vijesti/povijest-nije-uciteljica-u-svijetu-se-vode-cetiri-velika-rata-1282428>

	3
--	---

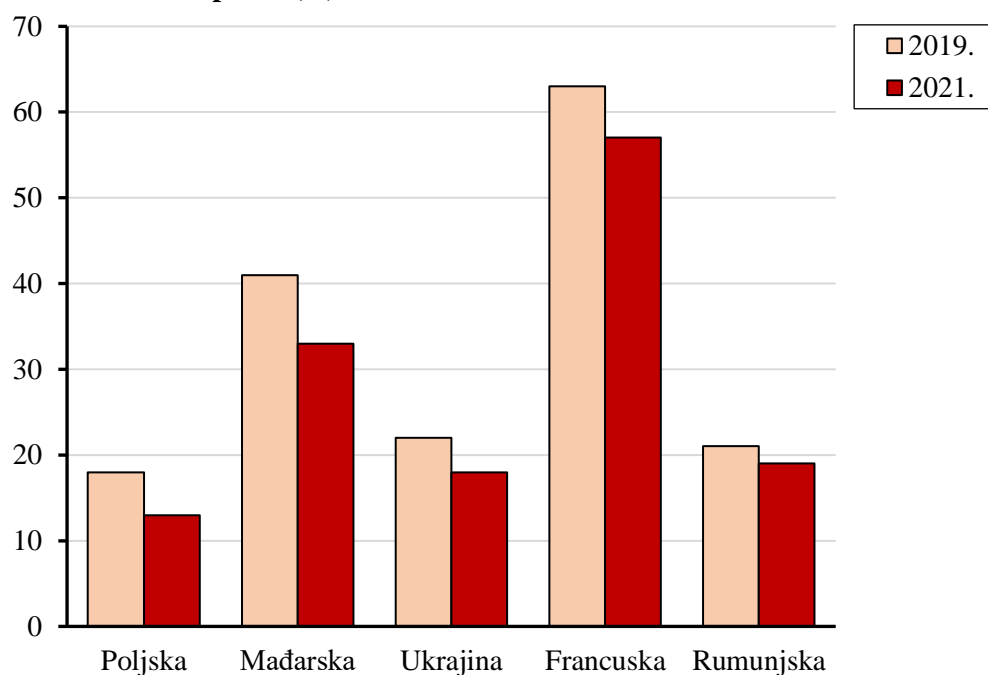
3. Krizno žarište označeno brojem 4 odnosi se na građanski rat u državi čije je ime _____. Taj se sukob može promatrati i kao nadmetanje regionalnih sila pa tako pobunjenike podržava država čije je ime _____ dok vladine snage podržava država čije je ime _____.

U sljedeća dva zadatka samo je jedan točan odgovor. Na listu za odgovore zaokruži slovo točnog odgovora.

1

4. U kojoj državi iz dijagrama je došlo do najvećeg relativnog pogoršanja pravnog položaja LGBT osoba uslijed pandemije COVID-19?

Udio ostvarenih prava (%)

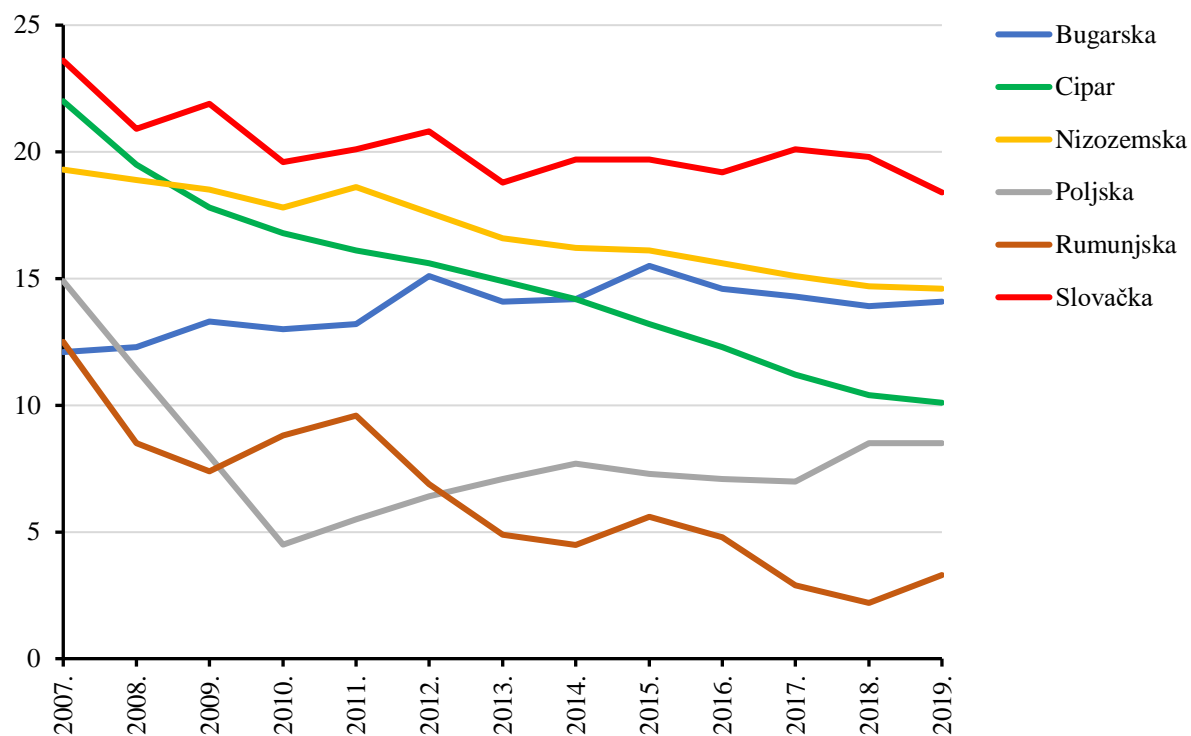

Udio ostvarenih prava LGBT osoba u odabranim državama Europe 2019. i 2021. godine

- a) u Francuskoj
- b) u Mađarskoj
- c) u Poljskoj
- d) u Rumunjskoj
- e) u Ukrajini

5. Koja od navedenih tvrdnji **nema** uporište u dijagramu?

Razlika (%)

Rodne razlike u plaćama u odabranim članicama EU-a u korist muškaraca (2007. – 2019.)

- a) financijska kriza 2008. nije jednako utjecala na ravnopravnost spolova u svim državama
- b) materijalni položaj žena najviše se popravio u Rumunjskoj
- c) povećane su razlike u rodnoj ravnopravnosti između odabranih država
- d) rodna nejednakost povećana je u Bugarskoj
- e) u svakoj od država na dijagramu muškarci zarađuju više od žena

U sljedećem zadatku odgovore upiši na odgovarajuće crte na listu za odgovore.

	3
--	----------

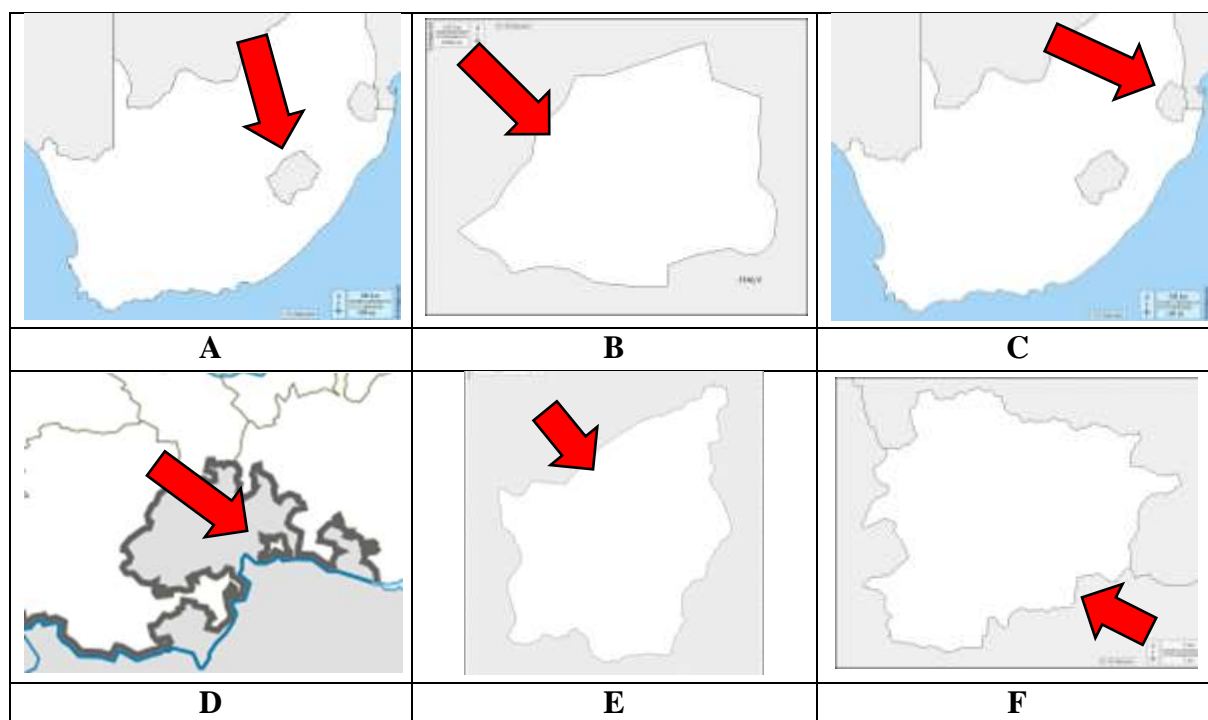
6. Ime međunarodno priznate države u čijoj se nogometnoj ligi natječe klub čiji je logo prikazan na fotografiji je _____. Taj se klub nalazi u regiji koja je proglasila samostalnost, a čije je ime _____. Broj država koje priznaju samostalnost te regije iznosi _____.

U sljedeća četiri zadatka samo je jedan točan odgovor. Na listu za odgovore zaokruži slovo točnog odgovora.

	1
--	----------

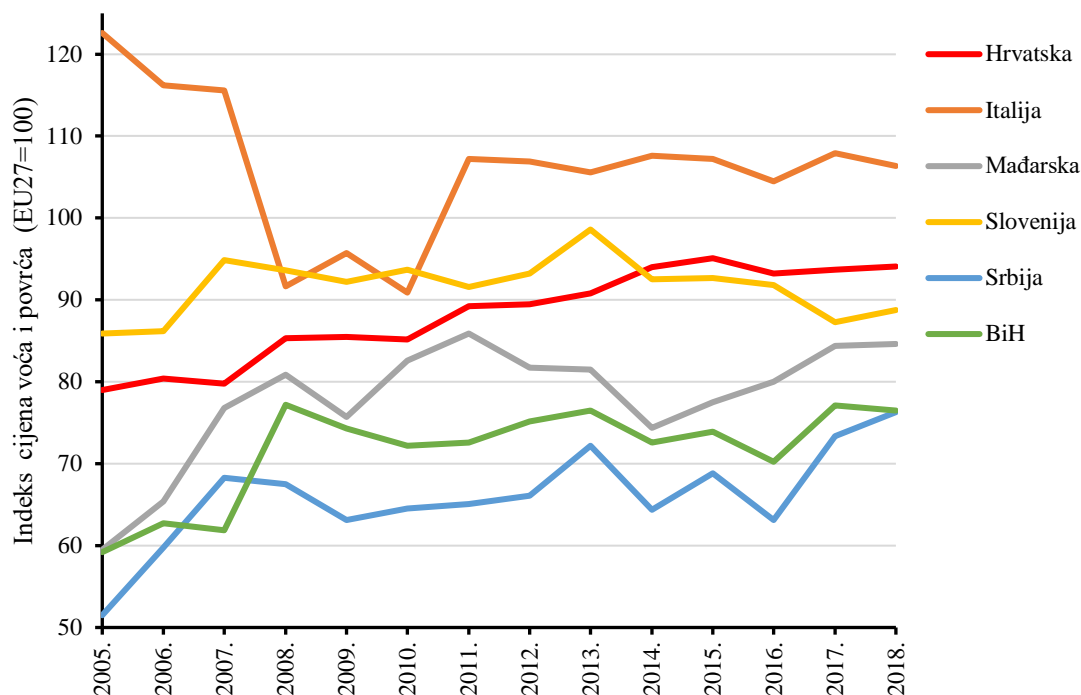
7. Kojim slovom je označena karta koja prikazuje eksklavu?

a) slovom A	b) slovom B	c) slovom C
d) slovom D	e) slovom E	f) slovom F

1

8. Koja od navedenih tvrdnji **nema** uporište u dijagramu?

- a) hrvatski voćari slabo će ekonomski prosperirati od kupovine građana susjednih zemalja
- b) za očekivati je da će građani Hrvatske voće i povrće često kupovati u BiH i Srbiji
- c) ako kupuju izvan RH, Međimurci će voće i povrće vjerojatno kupovati u Mađarskoj
- d) građanima Slovenije se više ne isplati kupovati voće i povrće u Hrvatskoj
- e) najviše koristi od prekogranične kupovine voća i povrća od strane građana Hrvatske može očekivati BiH

1

9. Što od navedenog predstavlja najveću prepreku za uspostavu transgranične regije u hrvatsko-mađarskom pograničju?

- a) depopulacija
- b) ekonomski razlozi
- c) jezična barijera
- d) neriješena granična pitanja
- e) povijesni razlozi

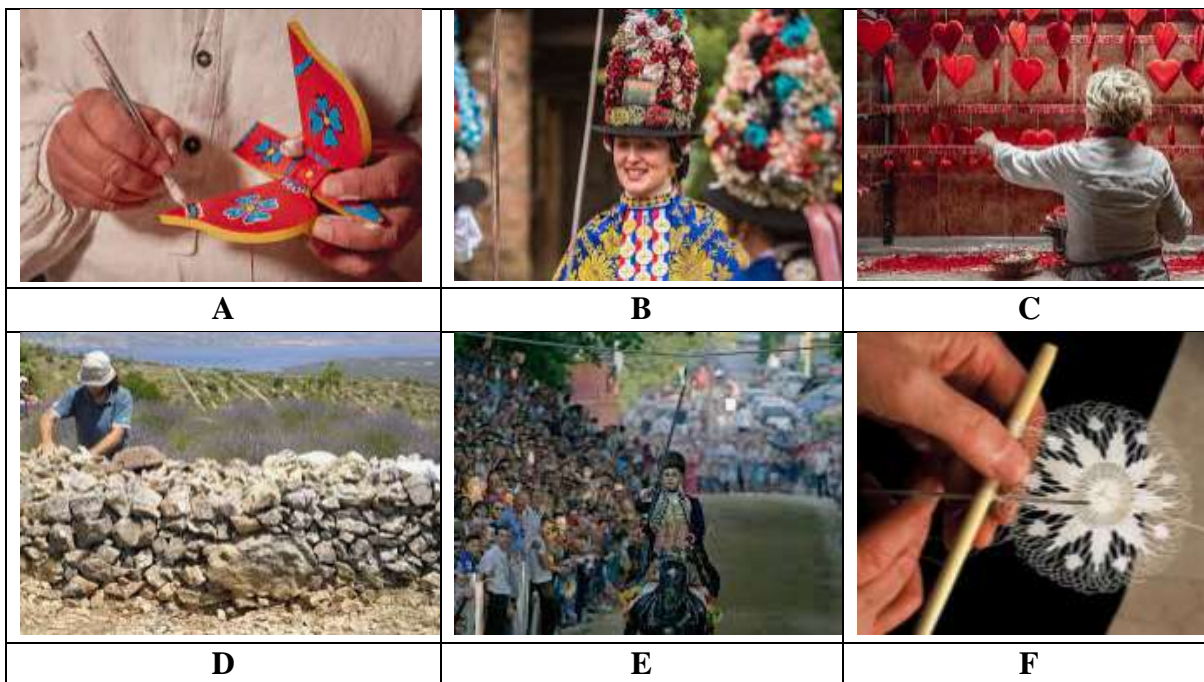
1

10. Koja od navedenih županija ima najmanje šanse formirati transgraničnu regiju?

- a) Brodsko-posavska
- b) Istarska
- c) Krapinsko-zagorska
- d) Splitsko-dalmatinska
- e) Virovitičko-podravka

	1
--	----------

11. Kojim je slovom označen element nematerijalne kulturne baštine pod zaštitom UNESCO-a koji **nije** isključivo hrvatski?

- a) slovom A b) slovom B c) slovom C
d) slovom D e) slovom E f) slovom F

U sljedećem zadatku odgovore upiši na odgovarajuće crte na listu za odgovore.

	2
--	----------

12. Ime tradicijske regije za koju je tipičan element nematerijalne kulturne baštine označen slovom **A** je _____, dok element označen slovom **B** naročito prisutan nedaleko od grada čije je ime _____.

U sljedećem zadatku dva su točna odgovora. Na listu za odgovore zaokruži slova točnih odgovora.

	2
--	----------

13. Kako glase imena hrvatskih gradova iz kojih potječe element materijalne kulturne baštine posljednji dodan na UNESCO-ov Popis svjetske baštine?

- a) Dubrovnik
b) Poreč
c) Split
d) Šibenik
e) Trogir
f) Zadar

U sljedeća tri zadatka odgovore upiši na odgovarajuće crte na listu za odgovore.

2

14. Koje od etničkih skupina iz tablice **nisu** oblikovale naciju?

Etničke skupine u Bugarskoj 2011.

Etnička skupina	Broj
Bugari	5 664 624
Turci	588 318
Romi	325 343
Rusi	9 978
Armenci	6 552
Vlasi	3 684
Ostali	766 111

_____ i _____

1

15. Koje je ime naroda čija je distribucija prikazana na karti? _____

2

16. Ime teritorija označenog žutom bojom na karti je _____. Prije izraelske okupacije taj je teritorij kontrolirala država čije je ime _____.

U sljedećem zadatku samo je jedan točan odgovor. Na listu za odgovore zaokruži slovo točnog odgovora.

1

17. Što je ključni razlog izraelske okupacije teritorija označenog žutom bojom na karti?

- a) geotermalni izvori
- b) naftna polja
- c) prirodni plin
- d) turizam na Galilejskom jezeru
- e) voda

U sljedećem zadatku u parovima pojmova koji su podebljani i odvojeni kosim crtama izaberi točan pojam i prepiši ga na list za odgovore.

	2
--	---

18. NATO je između 2001. i 2021. bio prisutan u Afganistanu u okviru borbe protiv **terorizma** / **krijumčara opijuma**. Povod za intervenciju NATO-a bio je napad Al-Kaide na **Francusku** / **SAD**. Nakon što su snage NATO-saveza konačno napustile Afganistan, vlast preuzimaju **talibani** / **mudžahedini**. Oni su u Afganistanu proglasili **islamsku republiku** / **islamski emirat**.

U sljedećem zadatku poveži pojmove upisivanjem samo jednog slova na crtu ispred imena države na listu za odgovore. Jedan pojam iz desnog stupca ne može se povezati.

	2
--	---

19. Poveži državu s uzrocima postojanja aktualnih kriznih žarišta. Jedan uzrok nije moguće povezati.

_____ Libija	A. narkokarteli
_____ Meksiko	B. nuklearna prijetnja
_____ Nigerija	C. separatizam
_____ Ukrajina	D. sukob oko naftnih polja
	E. terorizam

U sljedeća četiri zadatka samo je jedan točan odgovor. Na listu za odgovore zaokruži slovo točnog odgovora.

	1
--	---

20. Koji aspekt globalizacije je najveći okidač nastanku anti-/alterglobalizacijskih pokreta?

- a) društveni
- b) ekološki
- c) ekonomski
- d) kulturni
- e) politički

	1
--	---

21. Na što se nastojalo ukazati prosvjedom na koji upućuje priložena fotografija?

- a) akumulaciju kapitala unutar skupine G8
- b) kontinuirane nepravilnosti u radu MMF-a
- c) sve više moći u rukama multinacionalnih kompanija
- d) većinu bogatstva u rukama nekolicine najbogatijih
- e) velike količine hrane koje se bacaju

	1
--	---

22. Koja od navedenih država je multikulturalistička?

- a) Bosna i Hercegovina
- b) Francuska
- c) Japan
- d) Kanada
- e) Poljska

	1
--	---

23. Geslo koje međunarodne integracije govori u prilog multikulturalnosti?

- a) Afrička unija
- b) ASEAN
- c) Europska unija
- d) MERSCOUR
- e) USMCA

U sljedeća dva zadatka odgovore upiši na odgovarajuće crte na listu za odgovore.

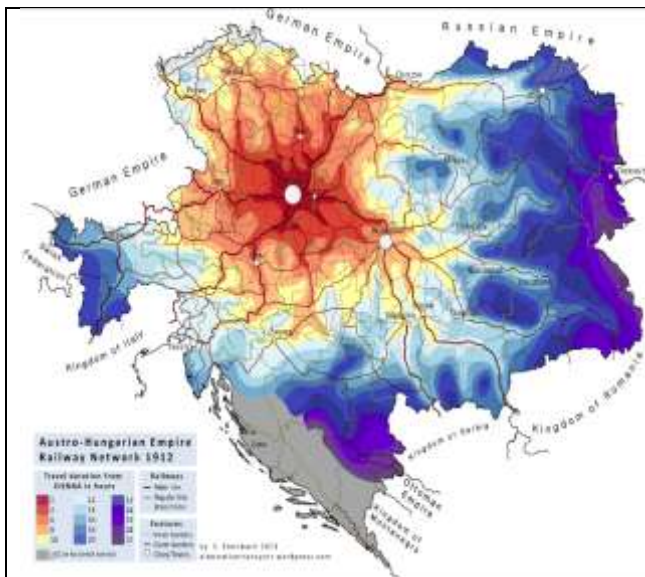
	1
--	---

24. Zanemarivanje multikulturalnosti u SAD-u obilježio je koncept čiji je naziv

_____.

2

25. Na karti označenoj slovom **A** predložen je tip kulturne regije koji nazivamo _____, a na karti označenoj slovom **B** predložen je tip kulturne regije koji nazivamo _____.

A

Vrijeme potrebno za putovanjem vlakom do Beča iz različitih dijelova Austro-Ugarske 1917.

B

Velika Albanija

U sljedeća dva zadatka samo je jedan točan odgovor. Na listu za odgovore zaokruži slovo točnog odgovora.

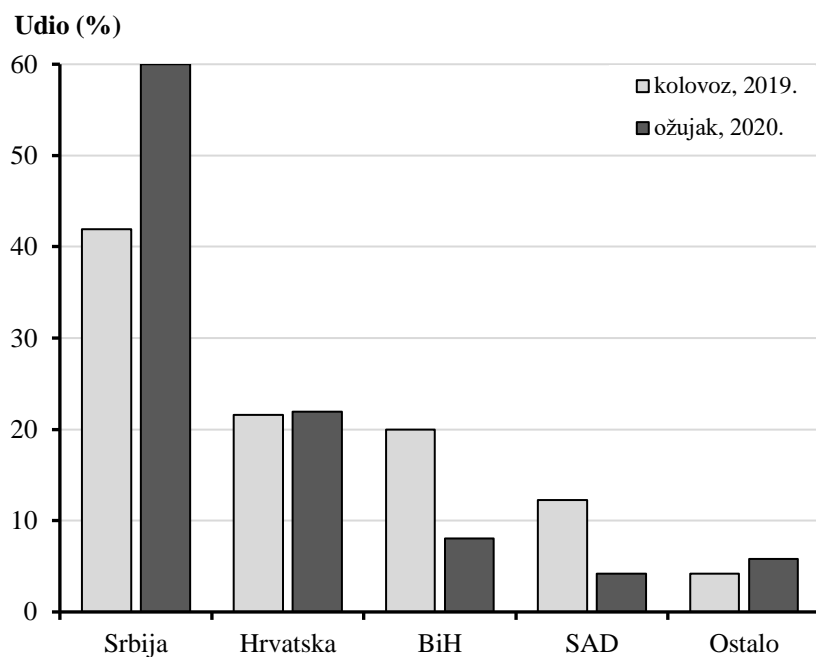
1

26. Što od navedenog **nije** bilo razlogom jačanja nacionalizma u Europi nakon 2015. godine?

- a) izlazak Ujedinjenog Kraljevstva iz Europske unije
- b) migracijska kriza 2015. godine
- c) pandemija bolesti COVID-19
- d) suočavanje s klimatskim promjenama
- e) Svjetsko nogometno prvenstvo u Rusiji

1

27. Koja od navedenih tvrdnji **nema** uporište u dijagramu?

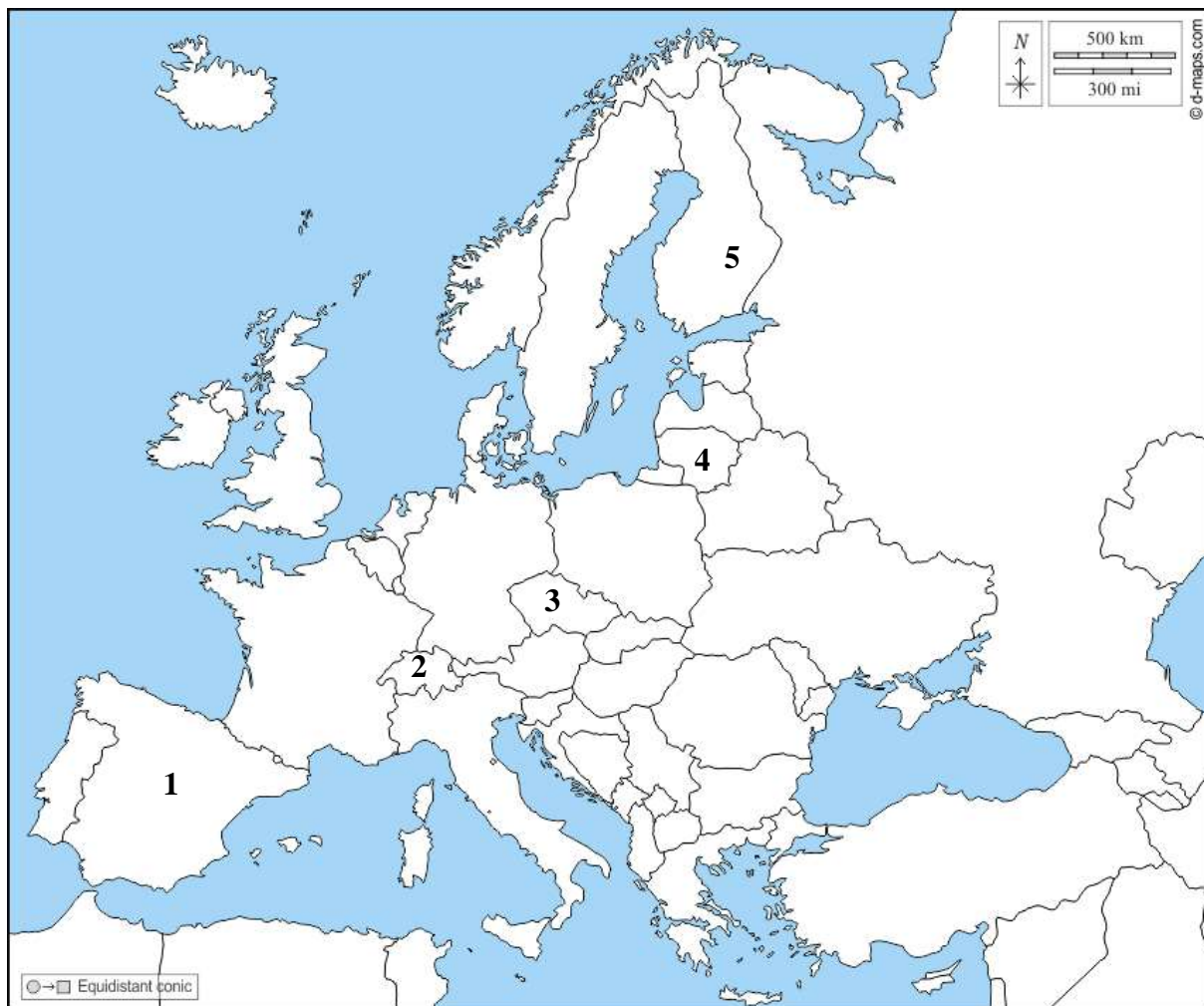
Sadržaj YouTube trendinga u Hrvatskoj s obzirom na državu porijekla

- a) glavnina sadržaja u hrvatskom trendingu nastaje izvan Hrvatske
- b) hrvatski trending je u velikoj mjeri vesterniziran
- c) hrvatski trending ukazuje na razmjernu slabu globaliziranost
- d) hrvatski trending ukazuje na ugroženost nacionalnog identiteta
- e) turistička sezona pridonosi kulturnoj diversifikaciji

U sljedeća tri zadatka odgovore upiši na odgovarajuće crte na listu za odgovore.

	1
--	----------

28. Država koja se posljednja odrekla monetarnog suvereniteta te uvela euro označena je brojem _____. Ime te države je _____.

	1
--	----------

29. Kako glasi ime države koja, zahvaljujući članstvu u NATO-savezu, nema vlastitu vojsku?

	1
--	----------

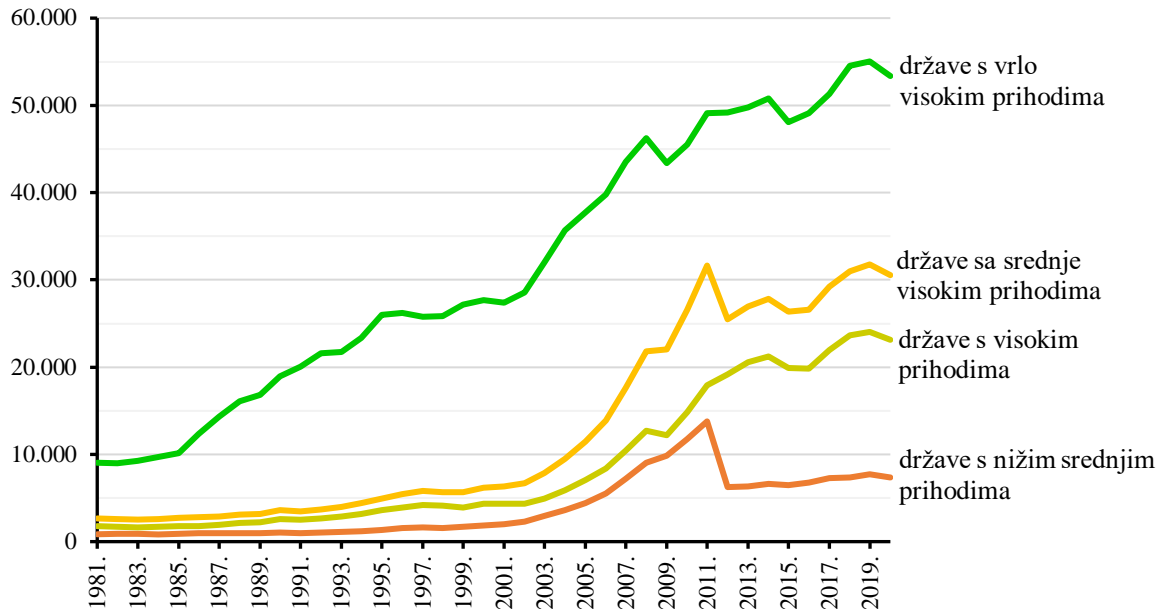
30. Ako suverenitet mjerimo udjelom članica UN-a koje su priznale neku državu, tada najmanji suverenitet od svih članica UN-a ima država čije je ime _____.

U sljedećem zadatku samo je jedan točan odgovor. Na listu za odgovore zaokruži slovo točnog odgovora.

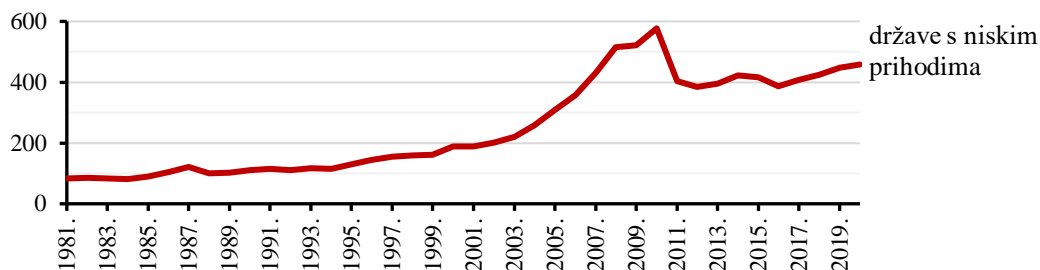
1

31. Koja od navedenih tvrdnji **nema** uporište u dijagramima?

BDP (mlrd. USD)

BDP (mlrd. USD)

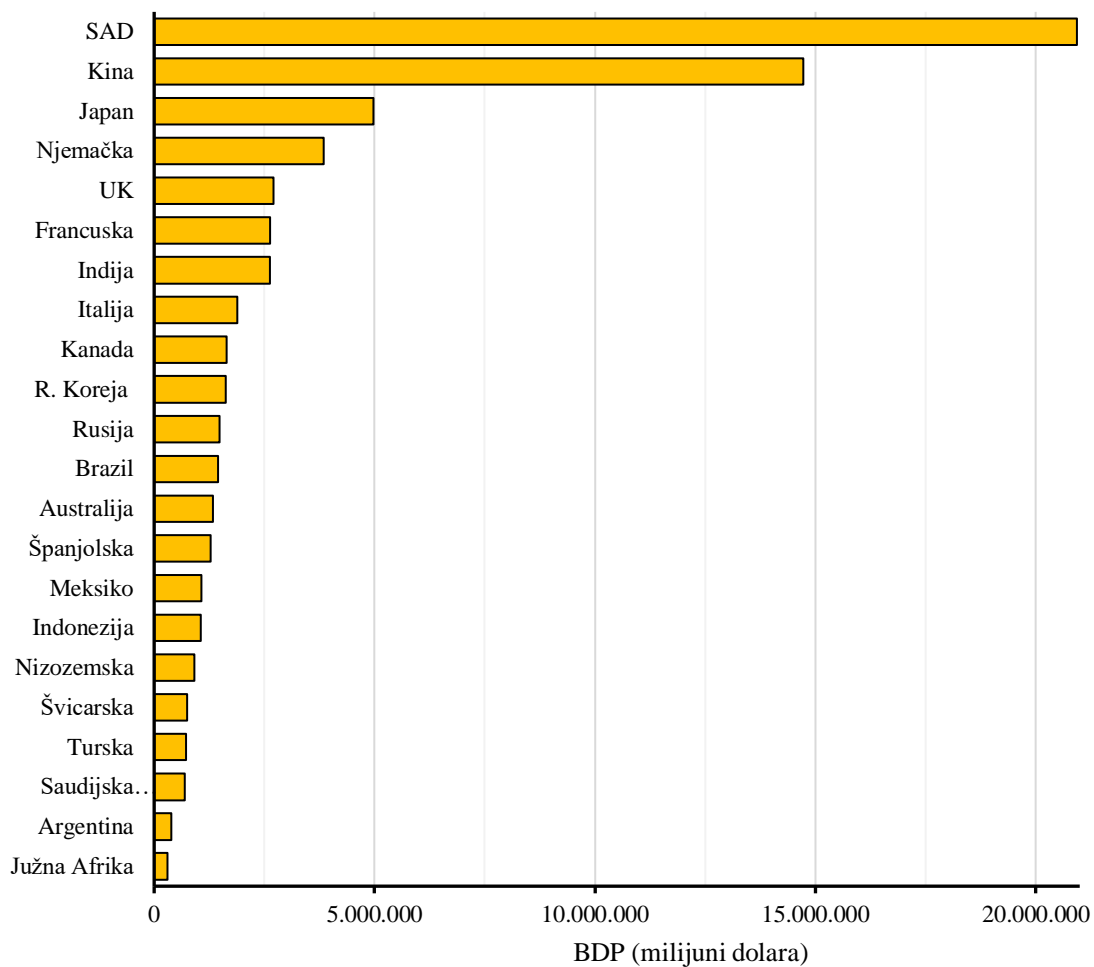

- a) bogatstvo država s vrlo visokim prihodima je 2020. godine bilo 7,2 puta veće od bogatstva država s nižim srednjim prihodima
- b) financijska kriza 2007./2008. jače je pogodila najbogatije u odnosu na najsiromašnije države svijeta
- c) relativna razlika država s vrlo visokim i država sa srednje visokim prihodima bila je veća 1981. nego 2011. godine
- d) sve je veća razlika između najbogatijih i najsiromašnijih država svijeta
- e) što je skupina država bogatija, to se brže oporavlja od financijske krize

U sljedećih pet zadatka odgovore upiši na odgovarajuće crte na listu za odgovore

1

32. Koliki broj članica G7 pripada među sedam najvećih gospodarstava svijeta? ____

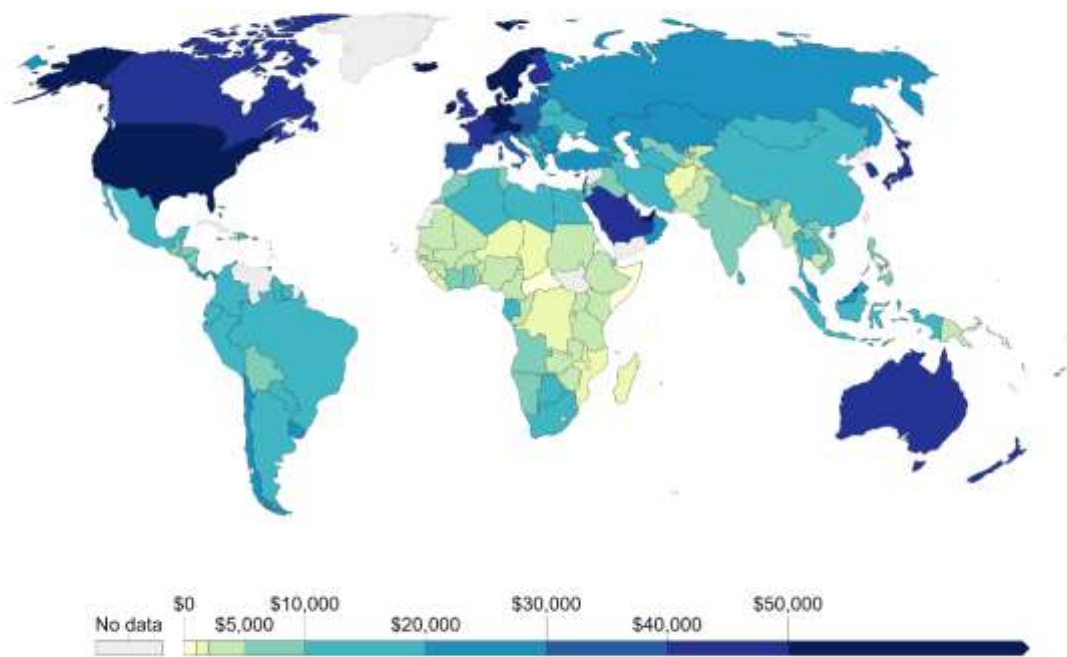

Ukupni BDP dvadeset vodećih gospodarstava svijeta

	1
--	---

33. Ime gospodarski najpolariziranijeg kontinenta je _____.

GDP per capita, 2020
Measured in constant international-\$.
Our World in Data

Source: Data compiled from multiple sources by World Bank

OurWorldInData.org/economic-growth • CC BY

BDP po stanovniku u svijetu 2020. godine

Izvor: Our World in Data, 2021.

	2
--	---

34. Zahvaljujući formiranju vojnokrajiške naseobine u 16. stoljeću, nastao je dio hrvatske granice na gorju čije je ime _____. Tim gorjem prolazi dio današnje hrvatske granice prema državi čije je ime _____.

	1
--	---

35. Naziv prirodne pojave (procesa) zbog kojeg se više od 10 tisuća hektara hrvatskog teritorija nalazi s lijeve strane Dunava je _____.

	1
--	---

36. Ime južnoameričkog teritorija u koji građani Europske unije mogu putovati samo na osnovu osobne iskaznice je _____.

U posljednja dva zadatka samo je jedan točan odgovor. Na listu za odgovore zaokruži slovo točnog odgovora.

	1
--	----------

37. Koji od navedenih graničnih prijelaza **ne** mogu koristiti državljani Egipta ako ulaze u Hrvatsku kopnenom prometnicom?

- a) Aržano
- b) Kamensko
- c) Slivno
- d) Vinjani Donji
- e) Vinjani Gornji

	1
--	----------

38. Koje od navedenih pograničja obilježava najviši stupanj granične kontrole?

- a) češko-slovačko pograničje
- b) mađarsko-rumunjsko pograničje
- c) njemačko-poljsko pograničje
- d) švedsko-finsko pograničje
- e) švicarsko-francusko pograničje